

تحلیل آکوستیکی نویزهای آیرودینامیکی حاصل از تشکیل حباب در ستون سیال

احسان حبیبی سیاهپوش (دانشجوی دکتری)

محمد رضا انصاری * (دانشیار)

دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه تربیت مدرس

تحلیل امواج فشاری یکی از روش‌های مؤثر برای بررسی دقیق‌تر سیستم‌هاست. در تحقیق پیش رو، امواج آکوستیک منتشر شده به واسطهٔ نفوذ گاز در ستون عمودی واکاری شده است. فیزیک جریان گذراي دوفازی سه بعدی، برپاieٰ روش حجم مایعات^۱ (VOF) شبیه‌سازی شده و برای محاسبهٔ دقیق نوسانات فشاری حاصل از ورود گاز، از مدل آشفتگی^۲ LES و روش بازسازی سطح مشترک^۳ HRIC استفاده شده است. منابع صوتی با نمونه‌برداری نوسانات فشاری از دیوارهٔ نفوذ و صفحهٔ مجازی در جریان، توسط معادلات^۴ FWH استخراج شده و این منابع در لحظات جدا شدن و تشکیل حباب‌ها بررسی و با کمک معادله انتقال موج در دریافت کننده‌ها تعیین شده است. همچنین با کمک تبدیل فوریه (FFT)^۵ داده‌ها از میدان فرکانس منتقل و با ثبت کمیت‌های آکوستیکی، تحلیل‌های طیفی از جمله بررسی فرکانس جدا شدن حباب انجام شده است. شایان ذکر است با نمایش استقلال از شبکه، نتایج با داده‌های تجربی صحت سنجی شده است.

واژگان کلیدی: جریان دوفازی، امواج آکوستیک، آنالوژی لایت‌هیل، انتشار نویز.

۱. مقدمه

انبساط محیط منتشر می‌شوند و در واقع سازوکاری برای انتقال انرژی بین دونقطه، بدون تغییر مکان فیزیکی آن.^[۱]

منابع تولید این امواج فشاری، آزاد شدن ناگهانی انرژی‌های الستیک در طی فرایندهای دینامیکی هستند. تولید و انتشار امواج در محیط به دو صورت فعل^۶ و غیرفعال^۷ است. امواج فعل توسط منابع خارجی تولید و منتشر می‌شوند و می‌توانند در بازه‌های مختلف فرکانس ایجاد شوند. در حالی که امواج غیرفعال در فرایندهای دینامیکی و در فرکانس‌های پایین ایجاد شده‌اند. از جمله امواج غیرفعال در سیستم‌های سیالاتی می‌توان به انتشار امواج حاصل از نویزهای فرایندهای آیرودینامیکی در جریان اشاره کرد. نویزهایی که به واسطهٔ ورود یا خروج جریان، برخورد با دیواره‌ها و جریان‌های آشفته ایجاد می‌شوند.^[۲] شایان ذکر است این نویزهای فرکانس پایین عمدتاً چون از فاصله‌های دور سبب شناسایی پارامترهای جریان می‌شود از اهمیت زیادی برخوردارند.^[۳]

در این میان، پدیدهٔ نفوذ گاز به درون سیستم از جمله مهم‌ترین منابع تولید نویز در جریان است. این پدیده شامل تعداد زیادی فرایندهای پیچیده هیدرودینامیکی است. ایجاد حباب، رشد تدریجی آن، جدا شدن و به هم پیوستن حباب‌ها از جمله این فرایندها هستند. منابع صوتی و پالس‌هایی که به واسطهٔ این فرایندها تولید می‌شود به خاطر ضرباتی است که حجم حباب به جریان وارد می‌کند و دلیل آن تفاوت فشار داخلی و خارجی حباب است. عمدتاً این حرکات به هنگام جداشدن یا تشکیل حباب است. همچنین نویزهای ایجادشده ممکن است در فرکانس‌های

وجود جریان‌های دوفازی و شرایطی که به واسطهٔ آن به سیستم تحمیل می‌شود، جزء نقاط چالش برانگیز طراحی تجهیزات و فرایندهای صنعتی است. تحلیل تغییرات جریان‌های دوفازی و اندازه‌گیری پارامترهایی همچون الگوهای جریان، محل تغییرات الگوها، میزان کسر حجمی ... می‌تواند منجر به کنترل ایده‌آل این فرایندها شود. بنابراین روش‌های تحلیل و اندازه‌گیری خصوصیات این جریان‌ها، به شکل گسترشی توسعه محققین یافته است.

در میان روش‌های ارائه شده، فناوری‌های آکوستیک نسبت به روش‌های مداول دارای مزایای متعددی هستند. این مزایا را به اختصار می‌توان سرعت بالای پاسخ و تأخیر کم، هزینه‌ی پایین، عدم نیاز به اعمال تغییر در سیستم، مقاوم بودن حسگرهای به شرایط محیطی، آنالیز دقیق‌تر و گسترش‌تر خصوصیات جریان و همچنین قابلیت اطمینان بالا ذکر کرد.

با وجود مزایای فوق ارائه شده، نظریه‌ها و مدل‌های قوی به منظور شبیه‌سازی جریان دوفازی و تحلیل اثر پارامترهای متعدد بر امواج آکوستیک، از جمله چالش‌های این تکنیک ذکر شده است.^[۱]

اماوج آکوستیک به صورت نوسانات فشاری گذرا با دامنه‌ی کوچک و به صورت

الستیک در محیط منتشر می‌شوند. این امواج از نوع طولی هستند و با انتقام و نویسته مسئول

* تاریخ: دریافت ۱۳۹۶/۲/۳۰، اصلاحیه ۴، ۱۳۹۶/۶/۴، پذیرش ۱۳۹۶/۹/۲۹.

DOI:10.24200/J40.2017.10769.1420

$$(1) f_a = \frac{1}{2\pi R} \sqrt{\frac{3\gamma P_a}{\rho}}$$

میرایی امواج است. اکسو و گانگ^[۱] یک مدل کامل برای تخمین سرعت امواج در همه الگوها ارائه کرده‌اند و با تعریف سرعت لغزشی و ضربه جرم مجازی معادلات انتقالی عمیق‌تر بررسی شده است. معادلات مومنتوم و پیوستگی با اعمال نیروهای بین سطوح و جاذبه و تنش بشی در مدل TFM^[۲] نگاشته شده، و مقدار ویژه ماتریس ضرایب را، با خطی‌سازی معادلات، برای رژیم‌های پراکنده و اسلامگ و جدا محاسبه کرده است. در این بررسی میرایی در نظر گرفته نشده است و بیان شده است که وقتی انتقال مومنتوم بین گاز و مایع ضعیف باشد و ضربه جرم مجازی کوچک باشد سرعت شدیداً افت می‌کند. در این تحقیقات با استخراج معادلات تک بعدی سیستم تنها به بررسی پارامترهای آکوستیک محیط از جمله سرعت و میرایی پرداخته شده است و در کنار در نظر نگرفتن اثرات ابعاد و الاستیسیته دیواره‌ها، اثرات منابع تولید نیز در نظر گرفته نشده است. شایان ذکر است که امواج اصولاً دارای سه دسته از مشخصات است مشخصاتی از جمله سرعت صوت و میرایی که تنها به محیط وابسته‌اند، پارامترهایی همچون فرکانس و بسامد امواج که جزء پارامترهای منبع هستند و نیز پارامترهایی همچون طول موج و دوره که هم وابسته به محیط و منبع هستند. براین اساس رسیدن به نگاه جامع برای دریافت امواج در محل دریافت کننده و تحلیل سیستم به واسطه‌ی این امواج، نیازمند بررسی همزمان منابع تولید و پارامترهای آکوستیک محیط است.

مناسه و همکاران نوسانات فرکانس امواج آکوستیکی حاصل از شکل‌گیری حباب‌ها را باز تولید کرده‌اند اما عدم دقت در انتقال داده‌ها از میدان زمان به میدان طیفی وجود دارد. نوسانات فشاری حاصل از شکل‌گیری حباب بررسی شده و به بررسی سیستم با کمک تحلیل طیفی پرداخته نشده است. اولیویرا^[۳] محل نشت در لوله‌های طوبی را با کمک امواج آکوستیک بررسی کرده و پس از حل زمانی مدل سه بعدی، تکفار، تراکم ناپذیر آشفته، از مدل FWH برای ردیابی نیز استفاده کرده است. در این مدل، نیز ناشی از دیواره‌ها در محل نشت در جریان تکفار بررسی و منابع صوتی تک قطبی حاصل از خروج جریان محاسبه شده است. ال‌ویرا با در نظر گرفتن دیواره‌ها به عنوان منابع تولید نیز، نوسانات ناشی از تغییر شکل جریان و گردابه‌های تولیدی در سطوح انتگرالی را در نظر گرفته و همچنین شیوه‌سازی با در نظر گرفتن سرعت صوت ثابت و حذف اثرات تراکم‌پذیری جریان انجام شده است. نتایج در دو مدل تعیین شده والگوی به دست آمده با داده‌های تجربی مقایسه شده است. پیلارد^[۴] به بررسی انتشار نیز برپایه آنالوژی لایت‌هیل، در جریان فاز درون کانال و به هنگام عبور از دیافراگم پرداخته است. شیوه‌سازی شامل یافتن منابع تولید و انتشار آن در مدل است. حل زمانی مدل براساس مدل‌سازی سه بعدی جریان تک فاز، تراکم ناپذیر با کمک مدل آشفته انجام شده و در مرحله‌ی بعد منابع صوتی تعیین شده در دیواره‌ها و با حذف اثرات سایر منابع تولید بررسی شده است. با استخراج پارامترهای منبع و در نظر گرفتن سرعت ثابت در محیط، انتشار امواج با کمک معادله‌ی موج بررسی شده و شیوه‌سازی انجام شده با نتایج نرم افزار محاسبه‌ی مستقیم صوت صحبت سنجی شده است. لیو^[۵] نیز به استخراج نیز حاصل از گردابه‌های حاصل در جریان تک فاز تراکم ناپذیر پرداخته است. در بررسی انجام شده تحلیل منابع صوتی به واسطه برخورد جریان با دیواره‌ها و تولید آشفتگی در جریان‌های تک فاز تراکم ناپذیر بررسی شده است. با بررسی اثرات منابع روی دیواره‌ها، از انتگرال‌های سطحی و حجمی درون جریان صرف نظر شده است. لین^[۶] با بررسی عددی نیز حاصل از نفوذ گاز به درون سیستم در یک مدل سه بعدی دوفاز تراکم ناپذیر، ضمن مقایسه‌ی الگوی داده‌های عددی با داده‌های تجربی مدل را صحبت سنجی کرده است. در مدل اثرات تراکم پذیری و اثر تغییرات سرعت

پایین و بالا منتشر شود. به منظور تحلیل نویزهای حاصل از نفوذ گاز در مدهای مختلف امواج آکوستیک فیلتر می‌شوند و از فیلترهای مرتبه پایین^[۷] در محدوده‌ی ۰ تا ۶۰۰ هرتز و فیلترهای مرتبه بالا^[۸] در محدوده‌ی ۶۰۰ تا ۳۰۰۰ هرتز استفاده می‌شود.^[۹] همچنین فرکانس طبیعی تولید حباب عبارت است از:

$$(1) f_a = \frac{1}{2\pi R} \sqrt{\frac{3\gamma P_a}{\rho}}$$

که در آن γ نسبت گرمایی ویژه برای گاز، ρ فشار مطلق مایع، R شعاع معادل حباب و γ چگالی مایع است. البته رابطه‌ی اصلاح شده باید شامل عبارت γ نشود.^[۱۰] به منظور بررسی و اندازه‌گیری نویزهای دیواره‌ها در جریان، در سال ۱۹۵۲ عنوان «تولید اصوات آبرودینامیکی» توسط جیمز لایت‌هیل منتشر شد. لایت‌هیل در نظریه‌ی خود محدوده‌ی مشخصی از نوسانات جریان سیال نسبت به کل حجم سیال را در نظر گرفت. سپس از معادلات استخراج شده، نوسانات فشار در محیط آکوستیکی را محاسبه کرد و از روی تفاوت میدان نوسانی و پایدار، میدان نیروها و منابع تولید امواج را تعیین کرد. این میدان نیروها به محیط آکوستیک اعمال شده و پارامترهای آکوستیک به دست آمده توسط پیاده‌سازی معادله‌ی هلمهولتز بر روی مراکز تولید، در محیط منتشر شدند. امواج منتشره در مراکز دریافت کننده‌ها ثبت شده و به کمک آن تحلیل طیفی در محل پذیرش امواج انجام شده است.

در نظریه‌ی لایت‌هیل منابع تولید صوت به صورت تک قطبی^[۱۱]، دوقطبی^[۱۲] و چهارقطبی^[۱۳] معرفی می‌شوند؛ منابع تک قطبی به واسطه‌ی نوسانات ناشی از تزریق یا جابه‌جایی جرم در جریان، منابع دوقطبی به علت نوسانات نیرویی در جریان (همانند تغییر شکل در لوله) و منابع چهارقطبی نیز به واسطه‌ی نوسانات ناشی از آشفتگی در جریان ایجاد می‌شود. در مقایسه با منابع تک قطبی، منابع دوقطبی و چهارقطبی توان کمتری دارند تا جایی که قابل صرف نظر کردن هستند. در این نظریه محاسبه‌ی اصوات آبرودینامیکی از حل معادلات ترکیب شده مومنتوم و پیوستگی و معروفی تانسور لایت‌هیل به دست می‌آید. همچنین با ترکیب معادله‌ی لایت‌هیل و معادله‌ی هلمهولتز تولید و انتشار پارامترهای امواج در محیط بررسی می‌شوند. محدودیت نظریه‌ی لایت‌هیل در جریان‌های گذراي با سرعت بالاتر از صوت است و این روش عمدتاً با ترکیب با حل گرهای تراکم‌پذیر و غیر تراکم‌پذیر در ماحهای پایین جواب‌های خوبی می‌دهد.^[۱۴]

به منظور تحلیل امواج آکوستیکی نیز در محیط تلاش‌های فراوانی صورت گرفته است.^[۱۵] چانگ و همکاران^[۱۶] امواج صوتی در جریان‌های دوفازی درون لوله‌های قائم را بررسی کرده‌اند. در این تحقیق روابط بین میرایی و چگالی سطح تماس با در نظر گرفتن اثر پراکنده‌ی در یک حباب در نظر گرفته شده است. همچنین با وارد کردن ضربه جرم مجازی^[۱۷] عبارت انتقال مومنتوم نیز به سیستم اضافه شده است. چانگ با فرموله کردن سیستم و خطی‌سازی معادلات و نیز با استفاده از متد مشخصه‌ها معادلات سرعت صوت و میرایی را محاسبه کرده است. همچنین با در نظر گرفتن عدد بی بعد فرکانس $\omega R^{1/2}/\alpha_1 = \Omega$ در بازه ۲۰۰۰ تا ۸۰۰۰^[۱۸] ۲۰۰ هرتزا، کسر حجمی بین ۰/۵ تا ۱۰ درصد و همچنین حباب‌های با شعاع ۰/۶ تا ۲/۲ میلی‌متر نشان داده شده است که چگالی سطح مشترک با توان دو میرایی ارتباط دارد. در این تحقیق معادلات دینامیک حباب و معادله‌ی حالت گاز ایده‌آل و بالانس ارزی در حباب برای دستیابی به معادلات تراکم پذیری نگاشته شده است و همچنین بیان شده است که اثرات دمایی مهم‌ترین عامل

۲ برای فاز α معادله نگاشته می‌شود:

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial t}(\alpha_i \rho_i) + \nabla \cdot (\alpha_i \rho_i \vec{v}) &= s_{\alpha_i} \\ + \sum_{p=1}^n (\dot{m}_{pi} - \dot{m}_{ip}) \end{aligned} \quad (2)$$

که در آن \dot{m}_{pi} انتقال جرم از فاز p به i و \dot{m}_p انتقال جرم از فاز i به فاز p است. s_{α_i} ترم منبع است. شایان ذکر است در هر سلول محاسباتی کسر حجمی سیالات از رابطه ۲ به دست می‌آید و فقط سیال اولیه با محاسبه‌ی کسر حجمی سایر سیالات و قید زیر تعیین می‌شود:

$$\sum_{i=1}^n \alpha_i = 1 \quad (3)$$

میدان سرعت در شبکه‌ی حل نیز با کمک معادله‌ی مومنتوم ۴ محاسبه می‌شود:

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial t}(\rho \vec{v}) &= +\nabla \cdot (\rho \vec{v} \vec{v}) = -\nabla p \\ + \nabla \cdot [\mu (\nabla \vec{v} + \nabla \vec{v}^T)] &+ \rho \vec{F} \end{aligned} \quad (4)$$

چالش اصلی در استخراج پارامترهای آکوستیک، انرژی بسیار کم ناشی از امواج صوتی نسبت به انرژی جریان است، به طوریکه اگر فشار جریان در حدود 10^6 پاسکال باشد، فشار حاصل از نوسانات امواج صوتی در حدود چند پاسکال خواهد بود. براین اساس یک مدل مناسب باید نوسانات فشاری را نشان دهد و گردابه‌های جریان تا حد امکان در آن دیده شود.

در این میان استفاده از روش‌های حل مستقیم جریان (DNS) تمام گردابه‌ها را در شبکه‌ی محاسباتی حل می‌کند ولی حجم محاسبات در میدان حل به شدت افزایش یافته تا جایی که پیاده‌سازی آن روی مسائل مهندسی، خصوصاً ریونولدر بالا، دشوار و گاهی غیرممکن است. همچنین مدل‌های مبتنی بر ناویر - استوکس با میانگین ریونولدر (RANS) تمامی نوسانات را مدل کرده و اثر گردابه‌های جریان به خوبی دیده نمی‌شود و تصویرسازی نوسانات فشاری با دقت انجام نمی‌شود. مدل آشفتگی LES با گردابه‌ها به دو صورت برخورد می‌کند، مقیاس‌های بزرگ در ابعاد شبکه را حل کرده و گردابه‌های کوچک و زیرشبکه را مدل می‌کند که ایجاد تصویر دقیق‌تر از جریان آشفته با حجم محاسباتی کمتر را سبب می‌شود.

جداسازی گردابه‌ها به واسطه‌ی اعمال فیلتر روی معادلات وابسته به زمان سیستم در فضای فوريه یا فضای فیزیکی انجام می‌شود. اين فیلتر گردابه‌های در مقیاس کمتر از سلول‌های محاسباتی را فیلتر کرده و مقیاس‌های بزرگ‌تر را در توسعه‌ی روابط نگه می‌دارد. فیلتر مورد استفاده برای متغیرها عبارت است از:

$$\varphi' G(x, x') dx' \quad (5)$$

که در آن G تابع فیلتر و φ اپلتور فیلتر است. براین اساس سمت راست معادله‌ی مومنتوم ۴ چنین نوشته می‌شود.

$$\frac{\partial}{\partial x_j} \left(\mu \frac{\partial \sigma_{ij}}{\partial x_j} \right) - \frac{\partial \bar{p}}{\partial x_i} - \frac{\partial \tau_{ij}}{\partial x_j} \quad (6)$$

در این معادل σ_{ij} تانسور تنش است که به صورت تابع ویسکوزیته تعریف می‌شود و τ_{ij} به عنوان تنش‌های در مقیاس کوچک است که در متغیرها فیلتر شده است. این پارامتر بر حسب μ ویسکوزیته اغتشاشی مدل می‌شود. برای مدل‌سازی ویسکوزیته اغتشاشی مدل‌های معتبری ارائه شده است که می‌توان

صوت در جریان دوفاز دیده نشده است. همچنین منابع صوتی در یک سطح انتگرالی بررسی شده و اثرات تغییرات سطوح در یافتن منابع تولید بررسی نشده است. با توجه به مشکلات مدل‌های توربولانسی در نمایش سطح مشترک [۱۷] روش‌های مدل‌های بازسازی سطح از جمله الگوی فشاری 15 در نمایش تولید و رشد حباب‌ها مناسب نیست و باید از روش‌های مناسب بازسازی سطوح یا ترکیب روش‌های level set با روش حجم سیال (VOF) که امکان محاسبه‌ی دقیق‌تر تغییرات و شکل سطح مشترک را فراهم می‌کند، استفاده کرد.

بر این اساس در تحقیق پیش رو تغییرات ایجاد شده در جریان به واسطه‌ی نفوذ‌گاز در ستون سیال و ارسال امواج آکوستیک حاصل از نویز ایجاد شده موضوع مورد بحث است. فیزیک جریان گذرای دوفازی سه بعدی برایه‌ی روش حجم سیال شبیه‌سازی شده و برای محاسبه‌ی دقیق نوسانات فشاری حاصل از ورود گاز از مدل آشفتگی LES استفاده شده است. [۱۸] با توجه به اهمیت ردگیری سطح مشترک در نویزهای ایجاد شده، در مدل توربولانسی روش‌های مختلف بازسازی سطح مشترک مقایسه شده و نهایتاً روش HRIC اصلاح شده به عنوان روش مناسب انتخاب شده است.

با دستیابی به مدل دینامیکی و محاسبه‌ی پارامترهای جریان به واسطه‌ی حل ضمنی، منابع صوتی با نمونه‌برداری نوسانات فشاری از دیواره‌ی نفوذ و صفحه‌ی مجازی در جریان، با کمک معادلات FWH بررسی شده است. این منابع در لحظات جدا شدن و تشکیل حباب‌ها نشان داده و با کمک معادله‌ی انتقال موج، نوسانات لحظات جدا شدن و تشکیل حباب در دریافت کننده‌ها تعیین شده است. همچنین با کمک تبدیل فوریه (FFT) داده‌ها از میدان زمان به میدان فرکانس منتقل شده و با ثبت کمیت‌های آکوستیکی، تحلیل‌های طیفی از جمله فرکانس جدا شدن حباب‌ها انجام شده است.

۲. معادلات سیستم

اکثر محققین پیشین [۱۵-۱۷] برای یافتن پارامترهای انتشار امواج در سیستم‌ها، مدل‌ها را به صورت تک بعدی، در راستای انتشار ساده سازی کرده و پارامترهای انتشار امواج از جمله سرعت صوت و میزانی را درآورده‌اند. در مسائل ایجاد و انتشار نویز در سیستم، علاوه بر پارامترهای انتشار امواج، پارامترهای منبع تولید نیز بسیار مهم است و نیازمند بررسی فیزیک سیستم، نحوه تولید امواج و انتشار آن در محیط، توسط یک مدل جامع است. در این میان بعضی از محققین [۱۵] از مدل‌های دو بعدی برای بررسی نویز استفاده کرده‌اند. این مدل‌ها گرچه محدوده‌ی فرکانس نویزهای تولید شده را نشان می‌دهند اما مدل‌های مناسسی برای یافتن دامنه‌ی واقعی از سطح نویزهای تولیدی نیستند. همچنین با توجه به ماهیت سه بعدی جریان آشفته و انتشار سه بعدی امواج آکوستیک در محیط اساساً مدل‌های سه بعدی فهم بهتری از جریان و دامنه‌ی واقعی نویزها فراهم می‌کنند.

با توجه به اهمیت شکل حباب‌های تولیدی و تخمین حرکت درست توده‌ی گاز در تعیین مراکز نویز، مدل حجم سیال که در تعیین حرکت و نحوه شکل‌گیری سطح حباب نوشته شده است این مدل محدوده‌ی موجود تواناتراست انتخاب می‌شود. [۱۸] روش حجم سیال با دنبال کردن کسر حجمی در شبکه، سطح مشترک را شبیه‌سازی می‌کند. در این مدل دنبال کردن سطح مشترک از طریق حل معادله پیوستگی برای فازها و یافتن کسر حجمی فازها انجام می‌گیرد. براین اساس رابطه‌ی

حل معادله ۷ به کمک توابع گرین محاسبه شده و حل شامل روابط انتگرال سطحی و حجمی است. انتگرال سطحی بیانگر منابع صوتی تک قطبی و دوقطبی و تا حدی چهارقطبی است. درحالی که انتگرال حجمی تنها بیانگر منابع صوتی چهارقطبی در نواحی خارج از سطح است. منابع صوتی چهارقطبی در صورت وجود، قدرت کمتری نسبت به سایر منابع صوت دارد. باز براین با حذف انتگرال های حجمی ناشی از آن، فشار امواج صوتی به صورت زیر استخراج می شود. ترم های فشاری حاصل از انتگرال های سطحی ناشی از بارگذاری و تغییرات سرعت محاسبه شده عبارت است از:

$$p'(\vec{x}, t) = p'_T(\vec{x}, t) + p'_L(\vec{x}, t) \quad (8)$$

$$\begin{aligned} 4\pi p'_T(\vec{x}, t) &= \int_{f=\infty}^{\infty} \left[\frac{\rho_s (\dot{U}_n + U_{\hat{n}})}{r(1-M_r)^{\gamma}} \right] ds \\ &+ \int_{f=\infty}^{\infty} \left[\frac{\rho_s U_n \{ r \dot{M}_r + a_s (M_r - M^*) \}}{r^{\gamma} (1-M_r)^{\gamma}} \right] ds \end{aligned} \quad (9)$$

$$\begin{aligned} 4\pi p'_L(\vec{x}, t) &= \frac{1}{a_s} \int_{f=\infty}^{\infty} \left[\frac{\dot{L}_r}{r(1-M_r)^{\gamma}} \right] ds \\ &+ \int_{f=\infty}^{\infty} \left[\frac{L_r - L_M}{r^{\gamma} (1-M_r)^{\gamma}} \right] ds \\ &+ \frac{1}{a_s} \int_{f=\infty}^{\infty} \left[\frac{L_r \{ r \dot{M}_r + a_s (M_r - M^*) \}}{r^{\gamma} (1-M_r)^{\gamma}} \right] ds \end{aligned} \quad (10)$$

در این معادلات U و L مطابق روابط ۱۱ و ۱۲ تعریف می شود؛ r نشان دهنده فاصله تا محل دریافت کننده است.^[۲۱]

$$U_i = v_i + \frac{\rho}{\rho_s} (u_i - v_i) \quad (11)$$

$$L_i = P_{ij} n_j + \rho u_i (u_n - v_n) \quad (12)$$

۳. میدان محاسباتی و شرایط مرزی

سیستم در محل نفوذ به صورت دوفاز و در سایر نقاط دیگر تکفاراز مابع، به صورت سه بعدی عمودی رو به بالا و بدون انتقال جرم و حرارت بین فاز گازی و سیال در نظر گرفته شده است. مدل به صورت استوانه‌یی با قطر ۱۰۰ میلی‌متر و ارتفاع ۲۰۰ میلی‌متر است و در وسط انتهای سیلندر یک اوریفیس به قطر ۴ و ارتفاع ۵ میلی‌متر در راستای محور x ها در نظر گرفته شده و برای نمونه برداری از نوسانات فشاری یک نیم استوانه دون رون جریان قرار داده شده تا در صفحه موازی جریان، نوسانات فشاری جریان به هنگام تشکیل و جدا شدن حباب استخراج شود.

شکل ۱ نمای شبکه مش بندی برای گسسته سازی معادلات و حل آن در میدان است. شبکه در محدوده ورود گاز و محدوده ثبت داده‌های آکوستیک اصلاح شده و تعداد کل سلول‌های شبکه در حدود ۲۸۰ هزار است. به منظور ردبایی سطح مشترک و نمایش حرکت حباب توسط شبکه‌یی مش و عدم ایجاد حساسیت حل آب و نسبت به میدان محاسباتی، نزد نفوذ در محدوده‌ی ۱/۰ تا ۴/۰ کیلوگرم بر ثانیه است. شرایط مرزی دیواری، شرط فشار انتفسریک به عنوان شرط مرزی خروجی در نظر گرفته شده است.

به مدل اسماکرونیسکی و لیلی، مدل WALE و مدل انرژی جنبشی مقیاس‌های زیرشبكه اشاره کرد.^[۱۹]

در کنار به کار گرفتن یک حل زمانی دقیق منطبق بر فیزیک جریان و مدل‌های معتبر برای بررسی دقیق آشفتگی جریان، از مدل‌های مناسب آکوستیکی نیز استفاده می شود تا با تعیین منابع صوتی، انتشار امواج در محیط بررسی شود و این امواج در محل گیرنده ثبت شوند.

شایان ذکر است برای تحلیل میدان آکوستیک از سه روش استفاده می شود: روش‌های مستقیم^[۱۷]، روش‌های بررسی منابع نویز براساس پهنه‌ای باند در محدوده فرکانس^[۱۸] و روش‌های انتگرالی برپایه‌ی آنانلوژی آکوستیک.^[۱۹]

در روش‌های مستقیم هم تولید و هم انتشار به صورت مستقیم توسط معادلات دینامیکی در شبکه حل می شود. این روش نیازمند حجم زیادی از محاسبات، شبکه‌یی مش بندی کاملاً دقیق بین منبع و دریافت کننده و اعمال شرایط مرزی غیرقابل انعکاس است. مدل به شدت نیازمند حل میدان است و نه تنها محل های تولید نویز باید با دقت حل شود بلکه میدان تا دریافت کننده نیز باید با کیفیت بالا

مش زده شده و حل شود. این روش عمدها در میدان‌های نزدیک کاربرد دارد. از روش‌های یافتن منابع نویز براساس پهنه‌ای باند عموماً برای استخراج محدوده فرکانس امواج منتشر شده و محل ایجاد نویزها استفاده می شود. این روش تنها توانایی یافتن محل تولید نویز در جریان را دارد و امکان محاسبه‌ی دقیق انتشار امواج در گیرنده را نداشته و تنها برای حل اولیه و یافتن مراکز تولید صوت استفاده می شود.

براین اساس برای بررسی میدان‌های میانه و دور تنها روش‌های انتگرالی برپایه‌ی آنانلوژی لایت‌هیل می‌تواند جایگزین مناسبی برای حل مستقیم باشد. در روش‌های انتگرالی منابع تولید صوت معادل منابع یک، دو یا چهار قطبی شده، روابط انتگرالی در میدان زمان از معادلات گذراخ سیستم استخراج می شود و توسط حل آن در سطح انتگرالی تغییرات فشاری و سیگنال‌های آکوستیک در گرندۀ محاسبه می شود.

استفاده از آنانلوژی آکوستیک سبب جدا شدن روابط انتشار امواج و تولید آن می شود و محاسبه‌ی پارامترهای آکوستیک از انتشار آن را جدا می‌کند. مدل FWH از جمله روش‌های انتگرالی است که با کمک آنانلوژی لایت‌هیل منابع صوتی در جریان را می‌یابد. در این مدل متغیرهای میدان در سطح انتگرالی حل شده و سپس با تبدیل فوریه این پارامترها به میدان فرکانس منتقل می شود و با پردازش آن‌ها پارامترهای آکوستیک به صورت سطح فشار صوت (SPL) و توان طیفی ارائه می شود. از جمله محدودیت‌های مهم این روش می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. به منابع صوتی بیش از محیط انتشار توجه می‌کند.

۲. اثر جریان بر انتشار نادیده گرفته می شود.

۳. اثر دیواره و انعکاس بر امواج ناچیز است.^[۲۰]

معادلات مدل FWH به صورت معادلات ناهمگن موج از ضرب معادله پیوستگی در معادله ناویر - استوکس به دست می‌آید:

$$\begin{aligned} \frac{1}{a_s} \frac{\partial^{\gamma} p'}{\partial t^{\gamma}} - \nabla^{\gamma} p' &= \frac{\partial^{\gamma}}{\partial x_i x_j} [T_{ij} H(f)] \\ - \frac{\partial}{\partial x_i} \{ [P_{ij} n_j + \rho u_i (u_n - v_n)] \delta(f) \} \\ + \frac{\partial}{\partial t} \{ \rho_v v_n + \rho (u_n - v_n) \delta(f) \} \end{aligned} \quad (7)$$

که در آن u سرعت سیال و v سرعت سطح است؛ n نیز راستای عمود بر سطح است. p' فشار صوت در میدان است. T_{ij} تانسور تنش لایت‌هیل و P_{ij} تانسور تنش فشاری است.

از روش میان‌بایی و گسسته‌سازی Geo Reconstruct بھرہ برده شده است. این الگو مبتنی بر میان‌بایی شبکه‌خطی است و با دقت پیشتری سطح مشترک را ایجاد می‌کند، درحالی که الگوی Donor Acceptor مبتنی بر میان‌بایی تک‌خطی است و عموماً برای کاهش نفوذ عددی کاربرد دارد.

سپس به منظور محاسبات نوسانات فشار آکوستیک روش LES روی مدل پیاده شده و با الگوی نقاط محدود محدود مرکزی^{۲۵} معادلات مومنتوم گسسته‌سازی شده است. شایان ذکر است با توجه به اهمیت ریابی درست سطح مشترک، اعمال روش LES سبب جواب‌های نامتعبر و کشیدگی بیش از حد در سطح مشترک می‌شود. در این حالت استفاده از روش‌های معتبر برای بازسازی سطح مشترک و یا استفاده از روش‌های هیبریدی از جمله ترکیب Level Set با حجم سیال می‌تواند در کنار حفظ شرایط فیزیکی، انحنای و شکل سطوح تماس را با دقت بالایی استخراج نماید.^{۱۳} بر این اساس روش‌های مختلف بازسازی سطوح بررسی شده و نتیجه گرفته می‌شود که به هنگام استفاده از حل ضمنی برای جریان‌های دوفازی و اعمال مدل آشفتگی LES روش HRIC اصلاح شده و یا الگوریتم^{۲۶} CICSAM گزینه مناسبی برای جایگزینی Geo Reconstruct است.^[۱۸]

به منظور شبیه‌سازی میدان آکوستیکی توسط روش FWH، نوسانات فشاری از منابع صوت نمونه‌برداری می‌شود و با دستیابی به نوسانات فشار آکوستیک در محل دریافت کننده‌ها با انتقال فوریه، تحلیل‌های طیفی امکان پذیر می‌شود.^[۲۱] شایان توجه است که محدوده نویزهای منتشره در میدان طیفی ۰-۲ kHz است و به منظور برداشت فرکانس آن با توجه به رابطه زیرگام زمانی در محدوده $10^{-4} \times 2,5 \times 2,5$ در نظر گرفته می‌شود.

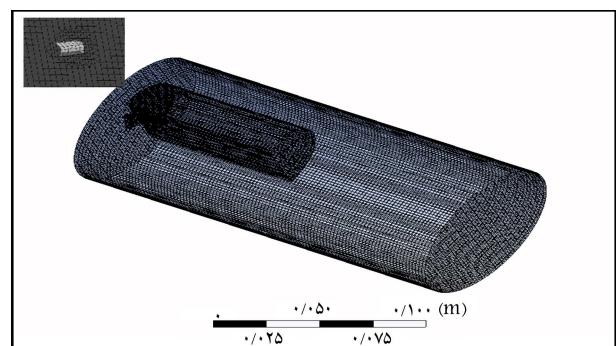
$$f = \frac{1}{2\Delta t} \xrightarrow{\Delta t = 10^{-3}} f = \frac{1}{2 \times 10^{-2}} = 500 \text{ Hz} \quad (13)$$

همچنین در حل انتگرالی برای محاسبه‌ی تأثیر زمانی بین زمان انتشار و زمان پذیرش از روش نمایش روبه جلو در زمان 2^7 استفاده می‌شود تا محاسبه‌ی صوت در همان لحظه‌یی که ایجاد می‌شود درگیر نمده ممکن شود.

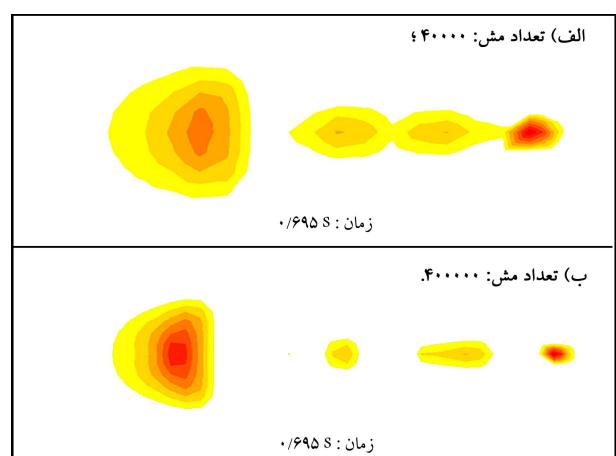
۵. صحبت سنجی مدل

مدل عددی با مقایسه نتایج شبیه‌سازی با داده‌ای تجربی حاصل از نفوذ گاز که توسط واکوز^{۲۸} انجام شده، صحبت سنجی شده است.^[۲۲] براین اساس استوانه‌یی با قطر 20^0 میلی‌متر و ارتفاع 11^0 میلی‌متر با اوریفیسی با قطر 1 میلی‌متر و ارتفاع 1^0 در توسط انتها آن در نظر گرفته شده است. دبی ورودی گاز 240 میلی‌لیتر بر دقیقه در سیال ساکن که با توجه به سطح مقطع سرعت $1/2$ متر بر ثانیه در نظر گرفته شده است. شرایط مرزی خروجی فشار ثابت با دمای 22^0 است و نوسانات فشاری گاز در توسط ورودی نازل ثبت شده است و متعاقب آن سیگنال‌های آکوستیک در هیدروفون‌هایی که در جریان قرار داده شده، محاسبه می‌شود. به منظور صحبت سنجی مدل در گام نخست نوسانات فشار آکوستیک در میدان زمان با داده‌ای شیوه‌سازی شده مقایسه شده است. با توجه به شکل ۳ نوسانات مربوط به لحظات جدا شدن و یا تشکیل حباب است. همان‌طور که در این شکل نمایان است بزرگترین پیک در زمان $0,2$ رخ داده است که گلوبی شدن و جدا شدن کوچک‌ترین حباب است. همچنین بعد از زمان $2,0$ بزرگترین نوسان در لحظه $0,22$ رخداده که در این زمان تشکیل و به هم پیوستن حباب‌ها مشاهده می‌شود.

با انتقال داده‌ها به میدان طیفی مقایسه بین فرکانس ثبت شده در مدل و نتایج تجربی در شکل ۴ انجام شده است. با توجه به آزمایش انجام شده فرکانس ثبت شده

شکل ۱. شبکه بندهای سه بعدی سیستم.

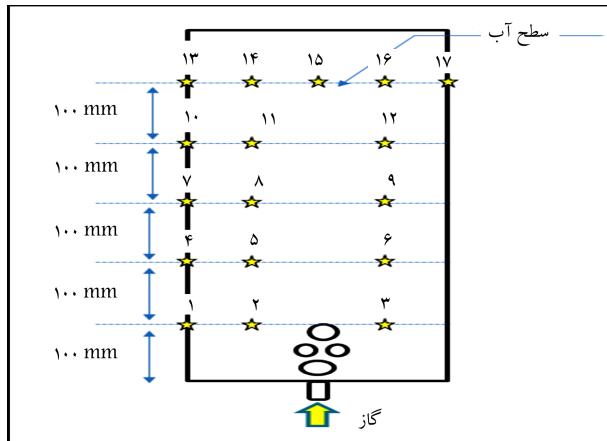
شکل ۲. مقایسه میدان فشار در صفحه‌ی مجازی.

همچنین برای نمایش استقلال مدل از شبکه‌ی میدان سرعت و فشار برای مشهای غیرساختاری^{۲۰} با تعداد 40 هزار و 200 هزار سلول با هم مقایسه شده‌اند. در شکل ۲ میدان فشار در صفحه‌ی مجازی برای 40 و 200 هزار سلول مقایسه شده است؛ چنان‌که مشخص است منابع تولید و شکل پیش‌روی حباب‌ها با دقت بالایی مشابه دارند. در بررسی عدد کورانت^{۲۱} برای فیزیکی بودن نتایج محدوده ($CFL \leq 0,5$) رعایت شده است.

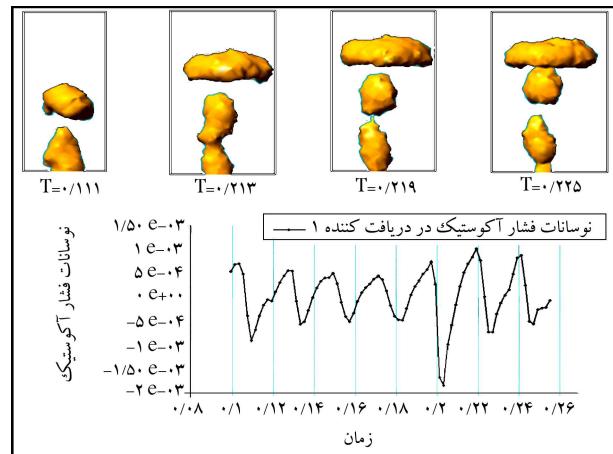
۴. شبیه‌سازی عددی

برای شبیه‌سازی سه بعدی جریان نفوذ گاز به لوله عمودی، معادلات گذرای تاویر - استوکس با کمک نرم‌افزار فلورنت و با روش حجم محدود (FVM) و برپایه گردیدهای منظم^{۲۲} به صورت عددی حل شده است. روش دوفازی حجم سیال برای دنبال کردن سطح مشترک به مدل اضافه شده و نیروی حجمی ضمنی سیال نیز در کنار معادلات جزئی گرادیان فشار و نیروهای حجمی در نظر گرفته شده است. همچنین برای حل مزدوج بین فشار و سرعت از الگوریتم فشار ضمنی با جدال‌کننده^{۲۳} PISO استفاده شده است.

در مدل حجم سیال برای گسسته‌سازی معادلات فشار باید از حل‌الهای مبتنی بر فشار استفاده کرد؛ استفاده از حل‌الهای برپایه چگالی جواب‌های معتبری ارائه نمی‌دهد. براین اساس از الگوی^{۲۴} PRESTO استفاده شده است. محاسبات اولیه بر روی گاز با کمک مدل‌های RANS انجام شده و معادلات مومنتوم توسط الگوی مرتبه دوم روبه جلو گسسته‌سازی شده است. برای بازسازی سطح مشترک

شکل ۵. محل قرارگیری دریافت کننده‌ها در سیستم.

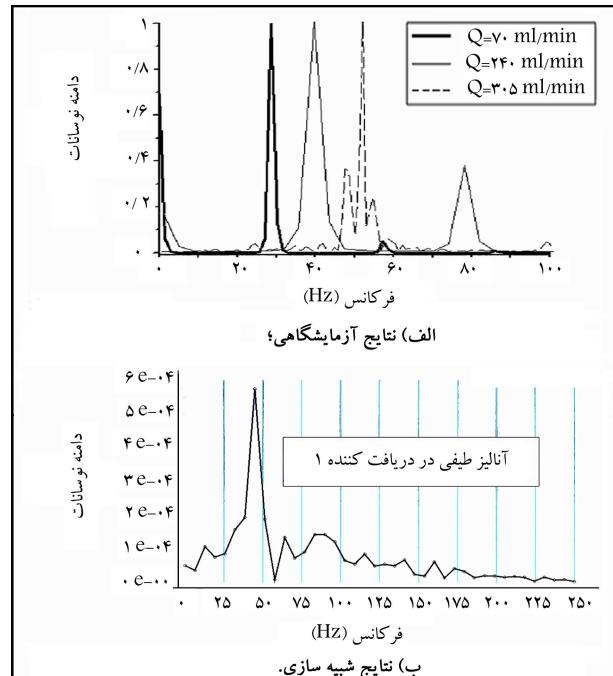
شکل ۳. شبیه‌سازی میدان جریان نوسانات فشار آکوستیک نسبت به زمان.

درون و بیرون حباب، بدنه حباب به جریان وارد می‌کند. با توجه به کاهش اختلاف فشار با افزایش شعاع حباب، دامنه نوسانات و فرکانس ایجاد شده نیز با افزایش شعاع کاهش می‌یابد. همچنین بیشترین تحركات و ضربات به هنگام جدا شدن و یا متصل شدن حباب‌ها صورت می‌گیرد، بنابراین باستی سیگنال‌های تولید شده در لحظه جدا شدن و تشکیل حباب‌ها بیشترین شدت را داشته باشند و پس از آن دامنه نوسانات به صورت نمایی کاهش یابد. به منظور بررسی نتایج، داده‌ها در میدان‌های زمانی و طیفی بررسی می‌شوند که در زیر به بررسی و تحلیل آن پرداخته شده است. شایان ذکر است که جهت نمونه برداری نوسانات فشار آکوستیک، هیدروفون‌ها بر اساس شکل ۵ در فاصله‌های ۱۰۰ میلی‌متر از هم به موازات انتشار حباب‌ها در جریان قرار داده شده است.

الف) میدان زمان

اولین نکته در ثبت داده‌های نوسانات فشاری در میدان زمان، ثبت نوسانات با الگوهای یکسان در دریافت کننده‌های درون جریان است. تأثیر نوسانات غیرفیزیکی که عمدهاً توسط مرزها در سیستم ایجاد می‌شوند، سبب تغییر الگوها در دریافت کننده‌ها می‌شود. به این منظور داده‌ها در دریافت کننده‌های گوناگون در شکل ۶ بررسی شده است. نتایج نشان دهنده این مهم است که در دریافت کننده‌های نزدیک به محل جدایش حباب‌ها نوسانات با شکل یکسان ثبت شده، اما با دورشدن محل دریافت کننده‌ها، با وجود ثبت پیک‌های مهم، الگوی شکل‌ها به تدریج تحت تأثیر رفتار غیر فیزیکی قرار گرفته است. نتیجه‌گیری می‌شود که اثرات غیرفیزیکی در زمان بررسی میدان‌های دور سبب تغییر شدید الگوها می‌شود و در این بررسی‌ها حائز اهمیت است.

با توجه به شکل ۶ پیک نوسانات باید مربوط به لحظات جدا شدن یا شکل‌گیری حباب باشد؛ بدن منظور در شکل ۷ بازه زمانی هر پیک نشان داده شده است. با توجه به شکل مشاهده می‌شود که بزرگ‌ترین پیک مربوط به جدا شدن کوچک‌ترین حباب است. همچنین مشاهده می‌شود که در لحظه‌ی جدا شدن حبابها پیک در لحظه‌ی گلویی شدن رخ می‌دهد. شایان ذکر است که شکل ۶ و ۷ با نمونه برداری از دیواره‌ی نفوذ نوسانات ثبت شده است. در این شکل‌ها با وجود ردگیری پیک‌های اصلی در زمان جدایش و تشکیل حباب، کاهش دامنه نوسانات به صورت نمایی در سایر لحظات رخ نداده است. برای دستیابی به این مهم صفحه‌ی مجازی درون جریان در نظر گرفته می‌شود و نوسانات از محل جدایش حباب‌ها استخراج می‌شود. شکل ۸ بیانگر نوسانات مستخرج از صفحه است. مشاهده می‌شود که با برداشت نوسانات از صفحه مجازی تنها پیک‌های اصلی

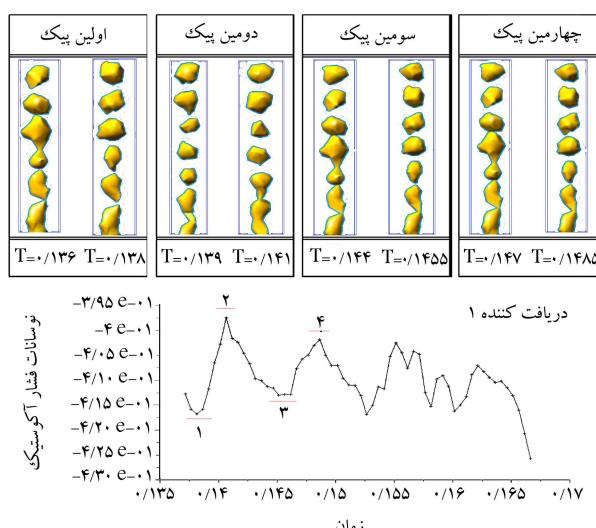
شکل ۴. مقایسه داده‌های تجربی با مدل با سرعت ۱/۲ متر بر ثانیه (نمودار دامنه نوسانات نسبت به فرکانس).

برای تولید حباب در دبی ۲۴۰ میلی لیتر بر دقیقه برابر ۴۰ و ۸۰ هرتز است. در مدل شبیه‌سازی شده این فرکانس‌ها دقیقاً نشان داده شده است و همچنین الگوی فرکانس نیز کاملاً به درستی تشخیص داده شده است و نوسان دوم در هر تر نیز به ثبت رسیده است.

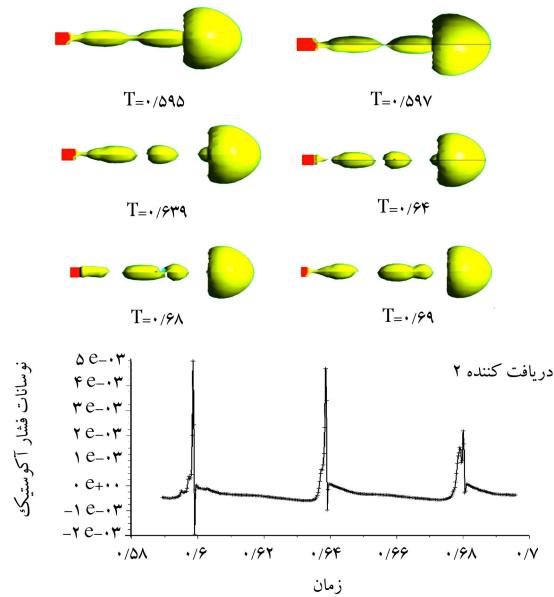
با توجه به نتایج تجربی مشاهده می‌شود که با افزایش دبی و بزرگ‌تر شدن حباب‌ها فرکانس کوچک‌تر می‌شود و رابطه‌ی عکس بین فرکانس و شعاع حباب مشاهده می‌شود.

۶. تجزیه و تحلیل نتایج

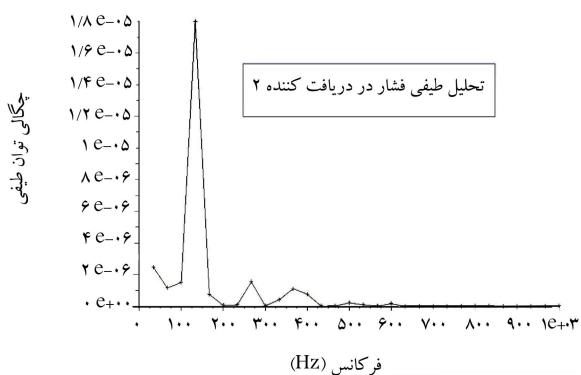
به هنگام تولید حباب، نوسانات فشاری در سیستم ایجاد و سیگنال‌های در محیط منتشر می‌شوند. این سیگنال‌ها به دلیل ضرباتی است که به دلیل اختلاف فشار

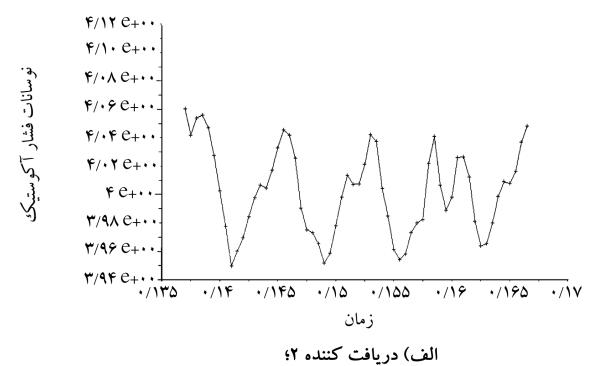
شکل ۷. مقایسه‌ی زمان جدا شدن حباب‌ها و نوسانات فشاری برای سرعت گاز $0,8$ متر بر ثانیه.

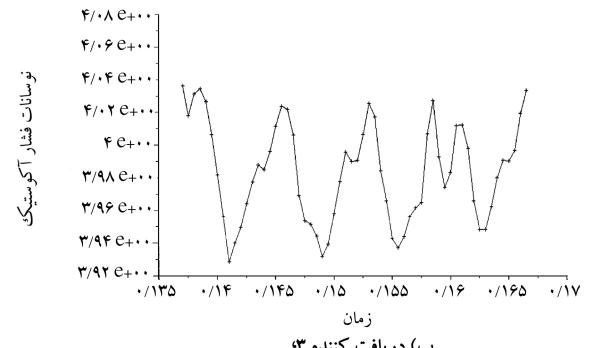
شکل ۸. ثبت نوسانات فشاری در صفحه مجازی موازی جریان برای سرعت گاز $0,318$ متر بر ثانیه.

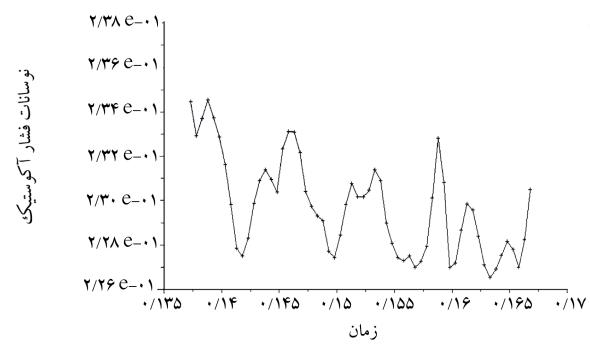
شکل ۹. فرکانس تشکیل حباب برای سرعت گاز $0,8$ متر بر ثانیه (نمودار توان طیفی بر حسب فرکانس).

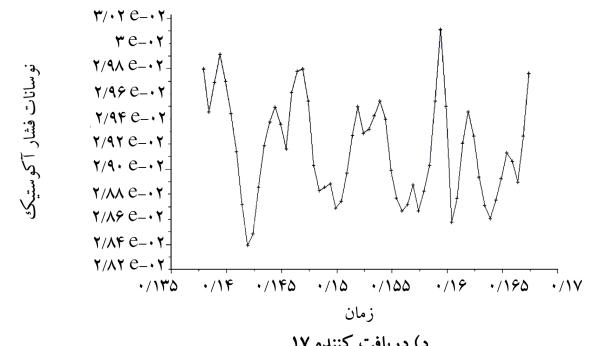
الف) دریافت کننده ۱

ب) دریافت کننده ۲

ج) دریافت کننده ۳

د) دریافت کننده ۴

شکل ۶. ثبت نوسانات فشاری در دیواره‌ی نفوذ.

مشاهده می‌شود و در سایر لحظات دامنه‌ی نوسانات به صورت نمایی کاهش می‌یابد.

با بررسی نوسانات در شکل ۸ مشاهده می‌شود که در لحظات $0,64$ و $0,68$ به علمت جدا شدن حباب‌های با شعاع تقریباً یکسان، دامنه‌ی نوسانات تقریباً یکسانی ثبت شده اما در $0,68$ که تشکیل حباب با شعاع بزرگ‌تر است پیک نوسانات با دامنه‌ی کوچک‌تر ایجاد شده است.

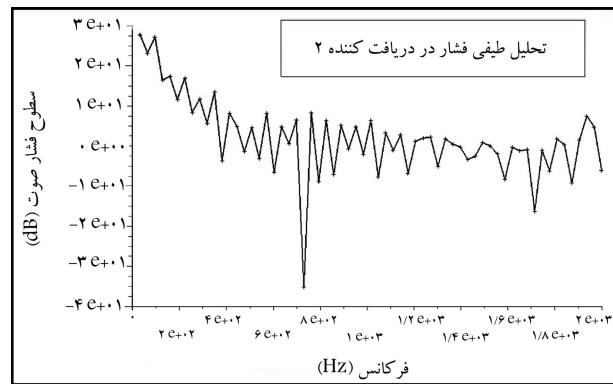
در حدود 75° هرتز ظاهر شده است. همچنین مشاهده می شود با کاهش سرعت، محدوده‌ی فرکانس افزایش یافته است.

۷. نتیجه‌گیری

در این تحقیق حل زمانی جریان گذرا با کمک مدل آشونگی LES و مدل دوفازی حجم سیال انجام شده است. سپس با استفاده از مدل FWH کمیت‌های میدان آکوستیکی ثبت شده است. با استخراج نوسانات فشار صوت با کمک روابط انگرالی و تعیین مراکر منابع تولید صوت، داده‌های آکوستیک به فضای فوریه منتقل شده است. با بررسی‌های انجام شده نشان داده است که نوسانات فشاری در لحظه گذوبی شدن حباب‌ها ایجاد شده است و بزرگ‌ترین نوسانات در گذوبی شدن حباب‌های کوچک رخ داده است. همچنین با نمونه‌برداری از نوسانات در صفحه موازی جریان، برداشت بهتر از پیک‌ها و کاهش نمایی دامنه رخ می‌دهد. همچنین با انتقال داده‌ها به میدان فرکانس، فرکانس جدایش حباب و تشکیل حباب استخراج و با نتایج تجربی مقایسه شده است. همچنین با کاهش دبی و کوچک شدن سایز حباب‌ها فرکانس ردیابی شده افزایش یافته است. با توجه به موارد گفته شده لزوم انجام تحقیقات بیشتر در خصوص شناسایی، انتشار امواج و حذف اثرات غیرفیزیکی ضروری است.^[۲۲] اعمال شرایط مرزی فشار استاندارد بر روی مرزهای فرضی با دامنه کوتاه باعث انعکاس و انتشار امواج غیرواقعی در میدان حل می‌شود.^[۲۳] برای دستیابی به بررسی‌های دقیق‌تر در مورد انتشار نویز در محیط باستی انتشار این امواج فرضی کنترل شود. همچنین انجام تحقیقات بیشتر در خصوص اعمال محدوده مناسب در منطقه تولید صوت، اعمال انگرال‌های حجمی و نحوه قرارگیری این صفحه در میدان حائز اهمیت است.

پانوشت‌ها

1. volume of fluid
2. large eddy simulation
3. high resolution interface capturing scheme
4. fowcs-Williams & Hawkins
5. fast fourier transform
6. active
7. passive
8. low pass filter
9. high pass filter
10. monopole
11. dipole
12. quadrupole
13. virtual mass
14. two fluid model
15. compressive scheme
16. reynolds averaged navier stokes
17. direct method
18. method that utilizes broadband noise source models
19. integral method based on acoustic analogy
20. unstructured
21. courant - friedrichs - lewy (CFL)
22. cute cell
23. pressure implicit with splitting of operator
24. pressure staggering option
25. bounded central differencing
26. compressive interface capturing scheme for arbitrary meshes

شکل ۱۰. فرکانس تشکیل حباب برای سرعت $318/0^{\circ}$ گاز در سیال ساکن در بازه 66° تا 70° ثانیه (نمودار سطح فشار صوت بر حسب فرکانس).

ب) میدان طیفی

با تبدیل داده‌های میدان زمان به میدان فرکانس با انتقال FFT امکان تحلیل‌های طیفی ایجاد می‌شود. مشاهده می‌شود که در فیلتر پایین نتایج بزرگ‌ترین نوسانات در فرکانس 110° هرتز رخ داده است که فرکانس تولید حباب در ابعاد $9/5$ میلی‌متر است. همچنین با مقایسه‌ی شکل ۹ و شکل ۴ مشاهده می‌شود با کم کردن دبی و کوچک‌تر شدن حباب‌ها فرکانس تولیدی حباب افزایش می‌یابد. همچنین بیشترین سطح فشار صوت در فرکانس 110° هرتز است که در تمامی دریافت‌کننده‌ها در ۵ دسی‌بل ثبت شده است.

همچنین نوسانات فشاری برای سرعت $318/0^{\circ}$ گاز در سیال ساکن در بازه 66° تا 70° استخراج شده است. در تحلیل طیفی، فرکانس تشکیل حباب مطابق شکل ۱۰

27. forward-time projection
28. Vazquez

منابع (References)

1. Gabriel Merhy de Oliveira et.al. "Modeling and validation of pressure propagation in drilling fluids pumped into a closed well", *Journal of Petroleum Science and Engineering*, **103**, pp.61–71 (2013).
2. Heinrich Kuttruff, *Acoustics, English edition published 2007 by Taylor & Francis*, 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN
3. Shuib Husin et.al. "Feasibility Study on the Use of the Acoustic Emission Technology for Monitoring Flow Patterns in Two Phase 251–256 Flow", *Flow Measurement and Instrumentation* **33** (2013).
4. jbar, A.A., Al-Masry, W., Ali, A. "Prediction of flow regimes transitions in bubble columns using passive acoustic measurements", *Chemical Engineering and Processing* **48**, pp.101–110 (2009).
5. Jiawei Liu, Simulation of Whistle Noise Using Computational Fluid Dynamics and Acoustic Finite Element Simulation, M.Sc. Thesis, University of Kentucky, Lexington, Kentucky (2012).

6. Lighthill, M.J. "On Sound Generated Aerodynamically", *Proc. Roy. Soc. London, A* **211**, pp.564-587 (1952).
7. Yingfeng Meng. "Investigation on propagation characteristics of the pressure wave in gas flow through pipes and its application in gas drilling" *Journal of Natural Gas Science and Engineering*, **22**, pp.163-171 (2015).
8. Chung, N.M. "Sound attenuation and its relationship with interfacial area density in an air-water two-phase bubbly flow", *Flow Meas. Instrum.* **31** (1992).
9. Xiao-Xuan Xu, Jing. Gong , " A united model for predicting pressure wave speeds in oil and gas two-phase pipeflows", *Journal of Petroleum Science and Engineering*, **60** 150-160 (2008).
10. Pablo Antonio Vallejos Olivares , Acoustic Wave Propagation and Modeling Turbulent Water Flow with Acoustics for District Heating Pipes, PhD Thesis, Upssala University , Upssala Sweden (2009).
11. M.Elanie P.and. Christophe, B. Several Computational Aeroacoustics Solutions for the Ducted Diaphragm at Low Mach Number, *16th AIAA/CEAS Aeroacoustics Conference/AIAA 3996* (2010).
12. Jingting LIU. Acoustic Analysis on Jet Bubble Formation Based on 3d Numerical Simulations. Inter noise, 5103-10 (2016).
13. F. Xiao, M. Dianat, M. McGuirk, J.J. "LES of turbulent liquid jet primary breakup in turbulent coaxial air flow", *International Journal of Multiphase Flow*, **60**, pp.103-118 (2014).
14. Nishant. K. Singh, Philip A. Rubini. "Large Eddy Simulation of acoustic pulse propagation and turbulent flow interaction in expansion mufflers", *Applied Acoustics*, **98**, pp.6-19 (2015).
15. Chung, N.M. "Sound Attenuation and Its Relationship with Interfacial Area Density in an Air-Water Two-phase Bubbly Flow", *Flow Meas. Instrum.*, **3**(1), pp.45-53 (1992).
16. Xiangwei Kong. "A new method for predicting the position of gas influx based on PRP in drilling operations", *Hindawi Publishing Corporation Journal of Applied Mathematics*,**1**, Article ID 969465 (2014).
17. Yuanhua Lin. "Calculation analysis of pressure wave velocity in gas and drilling mud two-phase fluid in annulus during drilling operations", *Hindawi Publishing Corporation Mathematical Problems in Engineering*, Volume**1**, Article ID 318912 (2013).
18. Pedram Hanafizadeh. "Simulation of gas-liquid two phase flow in upriser pipe of gas-lift systems", *Energy Equipment and Systems*, **2**(1), pp.25-42 (2014)
19. Nishant. K., Philip, S., Rubini A. "Large eddy simulation of acoustic pulse propagation and turbulent flow interaction in expansion mufflers", *Applied Acoustics* **98**, pp.6-19 (2015).
20. Tadeusz, K. " Comparison of CICSAM Tomasz, W. and HRIC high-resolution schemes for interface capturing", *Journal Of heoretical And Applied Mechanics*,**462**, pp. 325-345, Warsaw (2008).
21. Ffowcs-Williams, J.E. and Hawkins, D.L. Sound Generation by Turbulence and Surfaces in Arbitrary Motion. *Proc. Roy. Soc. London*, A264:321-342 (1969).
22. Vazquez A., Leifer I., Sanchez R.M. "Consideration of the Dynamic Forces During Bubble Growth in a Capillary Tube." *Chem. Eng. Sci.* **65**(13):4046-54 (2010).
23. Schmalz, J., Kowalczyk, W. "Implementation of acoustic analogies in openFOAM for computation of sound fields", *Oopen Journal of Acoustics*,**5**, pp.29-44 (2015).
24. Jiafeng, Wu. "Propagation model with multi-boundary conditions for periodic mud pressure wave in long wellbore", *Applied Mathematical Modelling* (2015).